

İSTANBUL'DA TARİHİ VE KÜLTÜREL MERKEZLER

TARİHİ YARIMADA

UNESCO Dünya Miras Listesi'ne Alınma Tarihi: 1985

Liste Sıra No: 356

Yeri: Marmara Bölgesi, İstanbul

M.Ö. 7. yüzyılda kurulan İstanbul'un, kuzeyde Haliç, doğuda İstanbul Boğazı ve güneyde Marmara Denizi ile çevrili kısmı günümüzde “Tarihi Yarımada” olarak anılmaktadır. Kent, Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan stratejik konumu nedeniyle tarihi boyunca kentte hüküm süren uygarlıklar için daima çok önemli olmuştur. Bu özellikleri ile kent, Roma, Doğu Roma ve Osmanlı gibi büyük İmparatorluklara başkentlik yapmıştır. Bu görkemli geçmişi ile farklı dinleri, kültürleri, toplulukları ve bunların ürünü olan yapıtları benzersiz bir coğrafyada bir araya getiren İstanbul, 1985 tarihinde UNESCO Dünya Miras Listesi'ne 4 bölge olarak dahil edilmiştir. Bunlar; Hipodrom, Ayasofya-ı Kebir Camii Şerifi, Aya İrini, Küçük Ayasofya Camisi ve Topkapı Sarayı'nı içine alan Sultanahmet Kentsel Arkeolojik Sit Alanı; Süleymaniye Camisi ve çevresini içine alan Süleymaniye Koruma Alanı; Zeyrek Camisi ve çevresini içine alan Zeyrek Koruma Alanı ve İstanbul Kara Surları Koruma Alanı'nı içermektedir.

Tarihi Yarımada otelimizden araçla 8 Km, M1a metro hattı ile 17 dakika mesafededir.

Sultanahmet Meydanı (Hipodrom), Sultanahmet Camii'nin hemen batısında uzun bir meydandır. Eskiden hipodrom olarak kullanılıyordu: Bu eski yapılar neredeyse yok olmuş olsa da günümüzde yol seviyesinin 2 metre altında yer alan U şeklindeki hipodromu görebilirsiniz. İlk hipodrom MS 203'te inşa edilmiş, ancak Konstantin döneminde 324'te yeniden inşa edilmiştir. Yeşiller ve Maviler tarafından yönetilen rakip siyasi grupların renklerinde arabalar hızla dolaşıyordu. 532'de yaşanan bir izdiham 30.000 kişinin ölümüne ve şehrin yarısının harabeye dönmesine neden oldu. Hipodrom, 1204'teki Haçlı saldırısından sonra terk edilmiş olsa da meydanda, birkaç dikilitaş ve "yılan sütunu" nün kalıntıları gibi birkaç anıt bulunmaktadır. En görkemlisi, kuzey ucunda, Berlin-Bağdat demiryolu projesinin Sultan tarafından onaylanması için Kaiser Wilhelm tarafından hediye edilen 1901 tarihli Alman Çeşmesi'dir. Meydanın batı tarafında ise Türk ve İslam Eserleri Müzesi bulunmaktadır.

Sultanahmet Camii, Meydanı Cd 10'da ☎ +90 212 518 1319. Mayıs-Ekim 09:00-21:00, Kasım-Nisan 09:00-19:00. İstanbul'un tanımlayıcı simgesi, büyük kubbesi ve altı minaresiyle ufuk çizgisine hâkim. 1617 yılında Sultan I. Ahmed için tamamlanan cami, hâlâ faal durumda, bu yüzden uygun kıyafetler giyin ve namaz vakitlerinden kaçınin. Güneybatı tarafındaki avludan girin. Ana kubbe ve yarım kubbelerinin altındaki mavi çinili ibadethaneye (ayakkabısız) adım atın. Mihrap ince işçilikle işlenmiş mermerden yapılmış ve iyi aydınlatılmış, yanındaki minber ise neredeyse her yerden görülebiliyor.

Ayasofya, Ayasofya Meydanı, ☎ +90 212 522 1750. 24 saat. Bu alandaki kiliselerin üçüncüsü ve en görkemlisi, MS 537'de tamamlanmıştır. 30 metre çapındaki kubbe, 1000 yıldan uzun süre dünyanın en büyük kapalı alanı olmuş ve yalnızca 1520'de Sevilla Katedrali tarafından geçilmiştir. Kubbenin ağırlığını dört kalın sütuna vermek için "pandantif" mimari kullanılmıştır; bu tasarım birçok Doğu Ortodoks kilisesine ve Osmanlı camisine ilham vermiştir. 1453'teki Osmanlı fethinden sonra camiye çevrilmiş ve 1931'e kadar bu şekilde kalmıştır. 2020'de tekrar cami ilan edilene kadar müze olarak kullanılmıştır. Bu da namaz vakitlerine göre hareket etmeniz ve uygun şekilde giyinmeniz gerektiği anlamına gelir. Yetişkin 25 €.

Soğukçeşme Sokağı, Ayasofya'nın kuzey tarafında, Gülhane Parkı kapısına kadar uzanan, araç trafiğine kapalı, Arnavut kaldırımlı bir sokaktır. Sokak, bazıları reproduksiyon olan, tablo güzelliğindeki ahşap Osmanlı evleriyle çevrilidir. Soğukçeşme, Topkapı Sarayı girişinin üst ucunda, Sultan III. Ahmed'e adanmış 1728 tarihli rokoko tarzı bir köşktür.

Bab-ı Ali, tıpkı "Kremlin" kelimesinin Sovyet veya Rus hükümetini ifade etmesi gibi, Osmanlı hükümetiyle özdeşleşen Topkapı Sarayı'nın giriş kapısıdır. Eski Türk hükümdarları, bilgelik fermanlarını saraylarının kapısında ilan eder ve orada dilencileri ve elçileri kabul ederlerdi. Batı diplomasisinin dili Fransızca olduğu için, Sultan'ın İmparatorluk veya Yüksek Kapısı (Bâb-ı Hümayûn) "Bâb-ı Ali" olarak çevrilmiş ve daha sonra tüm yüksek memuriyetini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Devlet daireleri

Alemdar'a taşındığında bu isim de ortaya çıkmış, gazetecilik açısından ise "Avrupa'nın Hasta Adamı"nda çürümüş olan her şeyi ifade eder hale gelmiştir.

Topkapı Sarayı, Babı Hümayun Cd 1, ☎ +90 212 512 0480. WM 09:00-17:00. Osmanlı imparatorlarının dört yüzyıl boyunca imparatorluk bölgesi. Cömertçe dekore edilmiş, ince işçilik sergileri ve giderek ihtişam kazanan dört avlusu var. İkinci avluda Harem ve silah sergisine ev sahipliği yapan Devlet Hazinesi bulunuyor. Sağda, Boğaz'a doğru, yüzyıllar boyunca bir kahve fincanı koleksiyonunun da bulunduğu mutfak sergisi yer alıyor. Üçüncü avluda sağda İmparatorluk Hazinesi (aynı zamanda Boğaz'a harika bir manzaraya sahip) ve solda İslami ve Hristiyan emanetlerinden oluşan bir koleksiyon bulunuyor. Dördüncü Avlu'dan Boğaz manzarası muhteşem. Burada birkaç saat geçirmeyi düşünün ve müze büfesi aşırı pahalı olduğundan su getirin. Müze büfesi, ikinci avlunun sağ tarafında, mutfak bölümünde yer alıyor. İkinci avlunun başlangıcına doğru tuvaletler de burada bulunabilir. Tuvaletlerin üçüncü avluya doğru, ikinci avludakilerden daha kısa bir kuyruğu vardır. Yetişkin 1500 TL (Saray, Harem ve Aya İrini kombi).

Aya İrini, Topkapı Sarayı arazisi içinde, Soğukçeşme Sokağı'nın güney avlusunda yer alır. Hipodrom isyanlarında selefi yıkıldıktan sonra 532 yılında inşa edilmiştir. Alışılmadık bir şekilde, Osmanlılar tarafından camiye çevrilmemiş, 1826 yılına kadar cephanelik -silah deposu- olarak kullanılmıştır. Şimdi ise çoğunlukla bir konser salonudur. Ana sarayla aynı saat ve biletlere sahiptir.

Türk ve İslam Eserleri Müzesi, Atmeydanı Sk 12, ☎ +90 212 518 1805. Her gün 09:00-17:00. Halı, kilim, hat, çanak-çömlek, Kur'an-ı Kerim ve diğer el yazmalarıyla dolu bir müze. Müze, Kanuni Sultan Süleyman'ın sadrazamı ve Süleyman tarafından öldürülene kadar en yakın dostu olan Pargalı İbrahim Paşa'nın (1495-1536) sarayında yer almaktadır. Yetişkin 17 €.

Yerebatan Sarnıcı, Yerebatan Cd 1/3, ☎ +90 212 512 1570. Her gün 09:00-18:30, 19:30-22:00. Şehrin suyunu depolamak için 532 yılında Justinianus tarafından inşa edilen devasa yeraltı sarnıcı, inşa edilen yüzlerce sarnıcın en büyüğü ve en ünlüsüdür. 336 zengin süslemeli sütuna sahip katedral benzeri bir alandır. Eskiden küçük bir sandalla gezilirdi, ancak turist sayısı artmış ve su seviyeleri düşmüş, bu yüzden şimdi ışıklar, flütlü müzik ve sanat enstalasyonlarıyla dolu bir sahil yolunu takip ediyorsunuz. Bazen bir film seti ve konserlere ev sahipliği yapıyor. Ancak kalabalık atmosferini bozuyor ve daha az ziyaret edilen sarnıçlardan birini tercih edebilirsiniz. Yetişkin 900 TL.

Milion , Divanyolu Caddesi'ndeki sarnıç girişinin 50 metre güneyinde yer alır. Doğu Roma/Bizans İmparatorluğu'nda tüm yol mesafelerinin hesaplandığı "Sıfır Mil" anıtının son parçasıdır. 4. yüzyılda Septimus Severus tarafından, Roma'daki Altın Mil Taşı'nı, Batı İmparatorluğu'ndaki Sıfır Mil'i taklit ederek inşa edilmiştir. Kubbeli, dört kemerli bir anıttı, ancak 16. yüzyılda yıkılmıştır. 1968'de bir parçası kazılmış ve zavallı görünümlü bir sütun olarak dikilmiştir.

Binbirdirek Sarnıcı nadiren ziyaret edilir. Sultanahmet tramvay durağının 100 metre güneybatısında, İmran Öktem Caddesi 2 adresinde yer alır ve her gün 10:00-17:00 saatleri arasında açıktır.

Arkeoloji Müzesi, Osman Hamdi Bey Yokuşu, ☎ +90 212 520 7740. Her gün 09:00-17:30. Türkiye antik eserlerini korumak ve düzgün bir şekilde sergilemek konusunda yavaş davrandı, ancak 1867'de Sultan Abdülaziz Paris, Londra ve Viyana müzelerini gezdi ve nelerin gerekli olduğunu gördü. Ana koleksiyon, antik sanat ve İslam sanatı için iki ek binaya sahip 1891'den kalma büyük bir neoklasik binadadır. Sergiler arasında Sümer tabletleri, Babil duvarının parçaları, Roma heykelleri ve İskender Lahdi bulunmaktadır. Hem Türkçe hem de İngilizce olarak çok ayrıntılı tarihi açıklamalar mevcuttur. Ayrıca Truva şehrinin tarihi katmanları ve dönemleri hakkında oldukça doğru bir sergi de bulunmaktadır. Tarihe tutkuluysanız, burada uzun saatler geçirebilirsiniz, bu nedenle yanınıza su ve yiyecek getirin (müzenin kafesi oldukça pahalıdır). Yaz aylarında, cumartesi ve pazar günleri avluda konserler oluyor. Yetişkin 15 €.

Gülhane Parkı, Topkapı ve Ayasofya'nın doğu tarafında bir kilometre boyunca uzanır. Bunlar, 1912'de halka açık park haline getirilen dış kraliyet bahçeleriydi. Çok sayıda mevsimlik çiçek (Gülhane, "gül evi" anlamına gelir), yaz sıcağında gezintiye çıkanları gölgeleyen olgun çınar ağaçları ve nereden geldiği bilinmeyen ama burayı çok sevdiği anlaşılan muhabbet kuşları vardır. Sahil şeridindeki Kennedy Caddesi'nden kuzeye, İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi'nden batıya ve Sultanahmet Camii yakınındaki Alemdar Caddesi'nden güneye olmak üzere üç girişi vardır; Topkapı'nın doğusundan doğrudan giriş yoktur.

Kuzey girişinin yakınındaki Got Sütunu, Romalıların Gotları bir kez daha alt etmesi ve sonunda Roma'nın Gotların eline geçmesiyle MS 3. veya 4. yüzyılda dikilmiş bir zafer anıtıdır. Şehrin en eski sağlam Roma eseri olduğu düşünülmektedir.

Sütunun yakınındaki St. Paul Yetimhanesi MS 573 yılında kurulmuştur.

Hayvanat bahçesi, akvaryum ve benzeri eğlence mekanları tamamen yok oldu. Bunlar ve bir düzine fast food restoranı 2000 yılına kadar ortalığı kasıp kavurdu, ancak daha sonra hepsi yok oldu ve park çok daha fazla açık alanla yeniden düzenlendi.

Gülhane Parkı Sarnıcı, 1912 yılındaki yenileme çalışmaları sırasında keşfedildi. Akvaryuma ev sahipliği yapan bu sarnıç, günümüzde ücretsiz bir sanat alanı olarak kullanılıyor.

İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Müzesi, Taya Hatun Sk 8A, Her gün 09:00-17:30. Topkapı Sarayı'nın ahırları olan restore edilmiş bir binada bulunan müze. Yüzyıllar boyunca İslam alanında geliştirilen çeşitli astronomi aletleri, saatler, pompalar, silahlar vb. sergileniyor, ancak bunlar modern kopyalar ve bağlamlarına dair açıklamalar yetersiz. İslam bilimi ve teknolojisinin Avrupa'dan önce geldiğini iddia ediyorlar, ancak sanki bu,

daha fazla ilerlemenin sıçrama tahtası değil de zaferin doruk noktasıymış gibi, konuyu yanlış anlıyorlar. Yetişkin 10 €.

İstanbul Demiryolu Müzesi, Sirkeci Tren İstasyonu, ☎ +90 212 520 6575. Salı-Pazar 10:00-17:00, son giriş 16:40. 1890'dan kalma Avrupa yakasındaki demir yolu terminalinde bulunan bu yapı, Osmanlı ve modern Türk demir yolu tarihini sergiliyor. Orient Ekspresi buradan gelip gidiyor, daha doğuya giden yolcular feribotlara biniyor, ardından Kırım, Bağdat ve Şam'a giden trenler için Asya yakasındaki Haydarpaşa terminaline geçiyor.

Yeni Camii, 1660'larda inşa edilmiş, yani şehir standartlarına göre gerçekten yeni. Galata Köprüsü'nün güney ucunda bulunan, 66 kubbeli, heybetli bir yapı.

Türk Bankacılık Müzesi, Bankacılar Sk 2 adresindeki Yeni Camii'nin güney tarafında eski bir postane binasında bulunmaktadır. Salı-Pazar 10:00-18:00 saatleri arasında açıktır ve ücretsizdir.

Rüstem Paşa Camii, Hasırcılar Cd 62, Her gün 06:00-21:30. Kanuni Sultan Süleyman'ın sadrazamı Rüstem Paşa için Mimar Sinan tarafından 1564 yılında inşa edilen bu küçük caminin iç kısmı, o dönemde en parlak dönemini yaşayan muhteşem İznik çinileriyle kaplıdır.

Beyazıt II Camii, Yeniçeriler Cd. 1500/05 yılında inşa edilen görkemli cami. Dini külliye'nin diğer bölümleri laik kullanım bulmuştur.

II. Bayezit Türk Hamamı Müzesi, Ordu Caddesi üzerinde, Beyazıt Meydanı'nın batı tarafında yer almaktadır. Ancak artık faal bir hamam değildir ve şehirde çok sayıda aktif, zarif hamam bulunmaktadır.

Kennedy Caddesi'ndeki Ahırkapı Feneri ilk olarak 1755 yılında inşa edilmiştir. Günümüzdeki 26 metrelik kule 1857 yılından kalmadır. İçeriye erişim yoktur.

Büyük Saray Mozaikleri Müzesi, Arasta Çarşısı, ☎ +90 212 518 1205. Geçici olarak kapalı. Bu müzede, Hipodrom'dan sahile kadar uzanan Konstantinopolis Büyük Sarayı'nın döşeme mozaikleri sergileniyor. Vikipedi'de Büyük Saray Mozaik Müzesi

Sokollu Mehmet Paşa Camii, Suterazisi Sk, ☎ +90 212 524 6410. 24 saat. Sokollu Mehmet Paşa, 16. yüzyıldaki altın çağında Osmanlı İmparatorluğu'nun sadrazamı ve fiili hükümdarıydı. Şehirdeki kendi adını taşıyan üç camiden biri olan bu camiyi o yaptırdı, ancak eğimli arazisi onu zorlu bir göreve sürükledi. Mimar Sinan'ı işe aldı ve Sinan, camiyi 979 Hicri / 1571 Miladi yılında tamamladı. Eğimli kısım, dükkânların ve medresenin üzerinde bir ön avlu ile çözüldü. İç mekânda olağanüstü İznik mavisi çiniler ve Kâbe'nin Hacer-ül Esved'inden üç parça (ana girişin, minberin ve mihrabın üzerinde) yer almaktadır.

Küçük Ayasofya, Küçük Ayasofya Cd 78. Cmt-Per 09:30-20:30, F 14:30-20:30. MS 530 civarında, Ayasofya ile aynı dönemde Aziz Sergius ve Baküs Kilisesi olarak inşa edilmiş, ancak tarzları farklıdır. 1500'lerin başında camiye dönüştürülen yapı, ince mermer detaylarla güzelce dekore edilmiş ve büyük, kalabalık camilere göre daha hoş bir atmosfere sahiptir. Bitişikteki medresede el sanatları atölyeleri bulunmaktadır.

Theodosius Sarnıcı (Şerefiye Sarnıcı), Piyer Loti Cd 2/1, ☎ +90 212 222 2882. Her gün 09:00-19:00. 2010 yılında, üstteki bir binanın yıkılmasıyla yeniden keşfedildi. MS 430 civarında Valens Su Kemerinden getirilen suyu depolamak için inşa edilmiş. Daha bilinen Yerebatan Sarnıcı'ndan daha küçük, ancak daha iyi aydınlatılmış, daha atmosferik ve daha az turistik. Yetişkin 650 TL

Konstantin Sütunu Yeniçeriler Caddesi ile Vezirhan Caddesi'nin köşesinde. MS 328 yılında Konstantinos onuruna dikilen yapı, günümüzde 35 metre yüksekliğinde olup, kaba yontulmuş porfir bloklardan oluşmaktadır. Başlangıçta tepesinde, neşeli bir kabarede Apollon gibi salınan bir Konstantinos heykeli vardı; bu heykel 12. yüzyılda devrildi ve yerine Osmanlılar tarafından hızla kaldırılan bir haç konuldu. Sütunu, mahallenin adı olan Çemberlitaş adıyla demir şeritlerle güçlendirdiler.

Nuruosmaniye Camii, Vezirhan Cd 33. 1748-55 yılları arasında inşa edilen bu yapı, görkemli merkezi kubbesi ve incecik minareleriyle Osmanlı Barok tarzını başlatmıştır. Bu tarz, imparatorluk boyunca kopyalanmış ve bugün bile yeni camilerde tekrarlanmaktadır. Adı "Osmanlıların ışığı" anlamına gelir ve iç mekânda, daha kasvetli klasik öncüllerine göre çok daha fazla doğal ışık alan hafif pudramsı bir dekor kullanılmıştır. Komplekste ayrıca bir medrese ve imaret (halka açık aşevi) bulunmaktadır.

Valens Su Kemerleri Bozdoğan Kemerleri, vadi ve Atatürk Bulvarı boyunca uzanan tonozlu kemerlerdir. 368 yılında Valens döneminde tamamlanan bu iki katlı su kemeri, Trakya dağlarında 120 km batıda bulunan Vize'ye kadar su taşırdı. Daha sonra düzinelerce sarnıç ve havuz suyu dağıtım için depolar, çoğunu soylular kapardı. 20. yüzyıla kadar kullanımda kaldı. Günümüze ulaşan kısmı 921 metre uzunluğundadır.

Molla Zeyrek Camii, İbadethane Sk 2, 24 saat. Bu üçlü bir yapıdır: 1118 yılında inşa edilen Pantokrator Manastırı'nın kilisesi, 1136 civarında halka açık bir kilise ve kraliyet mozolesi olarak hizmet veren bir şapel. Osmanlı döneminde cami ve medrese olarak kullanılmış, ancak büyük bir tadilat görmemiş, bu nedenle Orta Bizans mimarisinin en güzel örneklerinden biridir. Günümüzde ise yine cami olarak kullanılan yapı, gündüz ve alacakaranlıkta oldukça fotojenik olsa da geceleri bu bölgeden uzak durulmalıdır.

Kalenderhane Camii, 16 Mart Şehitleri Cd 11. Yaklaşık 1200 yılında Doğu Ortodoks Theotokos Kyriotissa Kilisesi olarak inşa edilen yapı, Osmanlı fethinden sonra bir sufi tarikatı olan Kalanderilere devredilmiştir. 18. yüzyılın ortalarında Sünni camisine çevrilmiş ve mozaikleri sıvanmıştır. Orijinal görünümüne 1970'lerde kavuşmuştur.

Süleymaniye Camii, Prof Sıddık Sami Onar Cd 1. ☎ +90 212 458 0000. Cmt-Per 08:30-17:00, F 08:30-13:30. Haliç'e bakan bir tepenin üzerinde yer alan bu muhteşem cami, 1550'lerde Sinan tarafından inşa edilmiştir. Medreseler, bir imarethane ve bir hastaneyi de içeren büyük bir külliye'nin merkezinde yer alıyordu. Doğudaki küçük mezarlıkta Kanuni Sultan Süleyman ve eşi Hürrem Sultan veya Roxelana'nın türbeleri bulunmaktadır.

Marcian Sütunu Kızanlık Caddesi üzerinde yer almaktadır. Tepesinden heykeli kaybolan İmparator Marcianus onuruna MS 450 civarında dikilmiş, kırmızı-gri Mısır granitinden yapılmıştır. Türkçede ise tabanındaki dişi koruyucu ruhların oymaları nedeniyle Kıztaşı , yani bakire taşı olarak anılır.

20 Fatih Camii, Hattat Nafiz Cd 6 (Emniyet Fatih 950 m). Orijinal cami, Fatih Sultan Mehmet'in emriyle, bin yıl boyunca Bizans İmparatorluğu'nun kabri olarak kullanılan Havariyyun Kilisesi'nin bulunduğu yere, 1463-1470 yılları arasında Rum mimar Atik Sinan tarafından inşa edilmiştir. Sekiz medrese, kütüphane, hastane, imarethane, kervansaray, çarşı, hamam, sıbyan mektebi ve aşevinden oluşan görkemli külliye, depremlerde defalarca yıkılmış ve mevcut bina 1771'de farklı bir tasarıma kavuşturulmuştur. İç mekânı görkemli olan cami, dışarıda ise II. Mehmet ve eşi Gülbahar Hatun'un süslü türbesini barındırmaktadır.

Hırka-i Şerif Camii, Akseki Cami Sk 1. 1851 yılında tamamlanan bu yapıda, Hz. Muhammed'in giydiği söylenen bir manto bulunmaktadır. Manto, Ramazan ayında sergilenmektedir

Aziz George Katedrali (Türkçe: Aya Yorgi, Yunanca: Αγίου Γεωργίου), Dr Sadık Ahmet Cd 19, ☎ +90 212 531 9670. 08:30-16:00. Dışarıdan bakıldığında mütevazı bir yapıdır, çünkü Osmanlılar gayrimüslim dini yapılarının camilerle rekabet etmesine izin vermezdi. İç mekânı gösterişli olsa da asıl önemi, büyük bir Doğu Ortodoks kilisesi olmasıdır. Patrikhaneleri, Ayasofya'dan kovuldukları 1586 yılından beri burada bulunmaktadır.

Fener Rum Ortodoks Koleji (Türkçe: Özel Fener Rum Lisesi, Yunanca: Μεγάλη του Γένους Σχολή). Bu, St. George'un güneyinde görülen kırmızı tuğlalı kaledir. 1881/83 yıllarında inşa edilen kale, standart Türk müfredatının yanı sıra Yunan dili ve kültürü dersleri de vermektedir ve kulede bir gözlemevi bulunmaktadır. Ziyaret yasaktır.

Fethiye Camii (Pammakaristos Kilisesi), Draman Cd (Balat 1 km). Theotokos Pammakaristos Kilisesi ("Tanrı'nın Kutsal Annesi"), 11. ve 12. yüzyıllar arasında inşa edilmiştir. Zengin mozaiklere sahip parekklesion veya yan şapel, yaklaşık 1300 yılında eklenmiştir. Ana bina, Sultan III. Murad'ın Gürcistan ve Azerbaycan'ı fethetmesinden esinlenerek 1591 yılında camiye çevrilmiştir. İç kısmı açılmış, ancak şapel dokunulmadan günümüze ulaşmış ve modern zamanlarda müzeye dönüştürülmüştür. 2020 yılında tüm bina cami ilan edilmiş ve Bizans sanatının her bir parçası örtülmüştür, bu yüzden artık görülmeye değer hiçbir şey kalmamıştır.

Aziz Stephen Kilisesi (Sveti Stefan Kilisesi), Mürselpaşa Cd, ☎ +90 212 248 0921. Her gün 09:00-17:00. Dökme demirden yapılmış prefabrik bir yapı olduğu için daha çok Demir Kilise (Demir Kilise) olarak bilinen dikkat çekici bir Bulgar Ortodoks kilisesi. Bulgarlar, 1870 yılında Rum Ortodoks Kilisesi'nden ayrılarak kendi ahşap kiliselerini kurdular, ancak kilise yandı. Zemin, taş veya beton bir yapı için çok zayıf olduğundan dökme demir tercih ettiler. Bölümler Viyana'da döküldü, buraya nakledildi ve 1898'de açılmak üzere monte edildi. Kilise 2018'de yenilendi, ancak caddenin karşısındaki başpatrikhane binası hala cılız bir kabuk.

Ahrida Sinagogu, Kürkçü Çeşmesi Sk 7. Sinagog, 1430'larda, günümüzde Kuzey Makedonya sınırları içinde bulunan Ohri şehrinden gelen Yunan Yahudileri ("Romaniyotlar") tarafından inşa edilmiştir. Balat semti, 1492'den itibaren İspanya'dan sürgün edilenlerle büyüyen bir Yahudi mahallesi idi. Sinagog yalnızca önceden ayarlanmış turlar için açıktır.

Porfirogenitus Sarayı (Tekfur Sarayı), Şişhane Cd, ☎ +90 212 525 6130. Salı-Pazar 09:00-17:00. Bizanslılar, Konstantinopolis'te birçok büyük saray inşa ettiler ve bu, neredeyse sağlam kalan tek saray. 13. yüzyılın sonlarından kalma, tipik mermer ve kırmızı tuğla sıralarından oluşan bu saray, imparatorluk ikametgahıydı: Porphyrogenitus, "mor renkte doğmuş" anlamına gelir ve tacın varisini belirtir. Ancak, geriye hiçbir şeyi kalmayan çok daha büyük Blaherne Sarayı'nın yalnızca bir ek binası veya köşküydü. Theodosius Surları'nın kuzey ucunda yer alır ve Osmanlı fethi sırasında çok hırpalanmıştır. Daha sonra çeşitli zamanlarda hayvanat bahçesi, genelev, çanak çömlek, darülaceze ve şişe imalathanesi olarak kullanılmış, ardından 20. yüzyılda terk edilmiştir. 2021'de müze olarak yeniden açılmıştır. Yetişkin 300 TL.

Kariye Camii (Chora Kilisesi), Kariye Cami Sk 18, ☎ +90 212 631 9241. Cmt-Per 09:00-18:00. Chora, kırsal bölge anlamına gelir ve 4. yüzyılda manastır olarak inşa edildiğinde Konstantin surlarının dışında bulunuyordu; bir yüzyıl sonra, Theodosius surlarına dahil edildi. 11. yüzyılda yeniden inşa edildikten sonra bir depremde yıkıldığı için, şu anda gördüğünüz yapı ve muhteşem mozaikler 14. yüzyıldan kalmadır. Kilise 1500 yılında camiye çevrildiğinde mozaiklerin üzeri sıvanmış ve ancak 1958'de müzeye dönüştürüldüğünde restore edilmiştir. 2020'de tekrar cami ilan edildi, ancak burada (Fethiye Camii'nin aksine) mozaiklerin korunmasının anlamını ve turistik geliri gördüler. Namaz vakitlerinden yaklaşık 15 dakika önce ziyaretçiler dışarı çıkarılır ve (biletlerini saklamışlarsa) ana girişten yaklaşık yarım saat sonra geri dönebilirler. Namaza katılanlar ise namazdan sonra dışarı çıkarılır; ziyarette kalamazlar ve chora'nın sadece ibadethaneye giden kısımlarına erişebilirler. Türk vatandaşlarına ücretsiz, diğer herkese 20€.

Şehir Surları ilk olarak 4. yüzyılda Konstantinos döneminde inşa edilmiş, ardından 5. yüzyılda II. Theodosius döneminde daha da ileriye ikinci bir hat inşa edilmiştir. Bu dış sur, Haliç'ten Marmara kıyısına kadar tüm yarımada'yı çevrelemiş ve savaş yaraları almış olmasına ve modern otoyollar için boşluklar bulunmasına rağmen büyük ölçüde sağlam kalmıştır. Surlar boyunca uzanan yürüyüş rotasının tamamı için Theodosius Surları Yürüyüş Yolu'na bakın. Chora Kilisesi (yukarıda), T1 tramvay hattının Pazartekke istasyonu ve Yedikule Kalesi çevresinde kolayca erişilebilir bölümler bulunmaktadır.

Panorama 1453 Tarih Müzesi, Topkapı Kültür Parkı (Topkapı 200 m), ☎ +90 212 222 2882. Her gün 08:00-18:30. Bu, Osmanlıların 29 Mayıs 1453'te İstanbul Surları'nı yıkmasını ses efektleriyle gösteren 3 boyutlu bir tasvirle çevrili, dairesel bir kapalı alandır. Pahalı, tarih dışı ve turistik bir yer. Yetişkin 650 TL.

Koca Mustafa Paşa Camii (Sümbül Efendi Camii), Koca Mustafapaşa Cd 183, ☎ +90 212 585 0502. Her gün 07:00-19:30. 5. yüzyılın başlarında Havari Aziz Andreas'a adanmış bir manastır olarak inşa edilen yapı, 766 yılında Giritli Aziz Andreas'ın mezarı olarak kullanılmış ve daha sonra ona yeniden ithaf edilmiştir. 9. yüzyılın sonlarında ve 13. yüzyılda yeniden inşa edilmiş, ardından 1490 civarında camiye çevrilmiştir. 16. yüzyıldan itibaren dervişlerin kullanımına sunulmuş ve ardından avludaki bir selvi ağacına asılan zincirin bir falcı olduğu efsanesi ortaya çıkmıştır. Zincir, rakip tanıklar arasında sallanmış ve çarptığı kişi doğruyu söylemiştir. Selvi kütüğü hala ayakta.

Studios Manastırı (İmrahor Camii), Mühendis Ali Sk 1 (Yedikule 500 m). MS 463 yılında inşa edilen Bizans manastır kompleksi. 15. yüzyılda İmrahor Camii olarak hizmet vermiş, ancak yangın ve depremlerde yıkılmıştır. Halen harabe halindedir ve cami olarak restore edilmesi yönündeki planlar suya düşmüştür. Muhtemelen kilitli bulacaksınız.

Yedikule Kalesi, Yedikule Meydanı Sk 9, ☎ +90 212 453 1453. Salı-Pazar 08:30-17:00. Altın Kapı, Theodosius surlarının törensel girişiydi. Osmanlılar şehri 1453'te ele geçirdikten sonra, II. Mehmed hazineleri ve belgeleri için bir kaleye ihtiyaç duydu. Bu nedenle kapı tuğlalarla örüldü ve surlar, değerli eşyaların yedi kulesinde, yani yedi kulede saklandığı bir kaleye dönüştürüldü. Sonraki yüzyılda hazine Topkapı Sarayı'na taşındı ve kale, üst düzey tutuklular için bir hapishane haline geldi- II. Osman 1622'de burada boğularak öldürüldü. 1837'ye kadar kullanımda kaldı ve ardından Altın Kapı tekrar açıldı. Yetişkin 250 TL

Yedikule Gazhanesi 1873 yılında inşa edilmiş ve 1993 yılına kadar kullanılmıştır. Daha sonra bir sanat sergi alanına dönüştürülmüş ve etkinlik mekânı olarak kullanılması planlanmaktadır. Kalenin 200 metre güneyinde, demiryolu köprüsünün karşısında yer almaktadır.

Mermer Kule, Bizanslılar tarafından 1402 civarında inşa edilmiştir. Mermer değildir, ancak inşa edildiğinde Marmara Denizi'nin sularıyla kaplıydı. Çöplük nedeniyle geri

itildiği için, şu anda gaz fabrikasının 200 metre güneybatısında, Kennedy Caddesi'nin yanında yer almaktadır.

Haliç Boyunca Yürüyüş. Boğaz'ın bu büyüleyici ve güzel koyunun hemen üzerindeki unutulmuş köşelerde dolaşın. Dar sokaklarında ve antik meydanlarında gezinirken, Arnavut kaldırımlı sokaklarda heyecan verici ve ürpertici "keşifler" yapacaksınız. Kudüs'te suçluların bağlanıp kırbaçlanmasında kullanıldığına inanılan bir sütuna ev sahipliği yapan Rum Ortodoks Patrikhanesi burada. Muhteşem Neo-Gotik, Neo-Barok (kelimenin tam anlamıyla el yapımı bir bebek evi) Aziz Stephen Kilisesi batı kıyılarında. Ufuk çizgisine hâkim olan Süleymaniye Camii'nin basamaklı kubbeleri ve dört ince minaresi. İstanbul'un ayakta kalan Orta Çağ sinagoglarından biri ve şehrin en şık evleri, şimdi ikinci, hatta üçüncü kullanım şeklini yaşıyor. En dikkat çeken yer, mozaikleri ve freskleriyle Bizans harikası olan ünlü Kariye.

Balat. Rengarenk evlerin ve merdivenlerin olduğu bir mahalle. OSM talimatları Google Haritalar yol tarifleri

Dr. Cemil Bilsel Konferans Salonu, canlı performanslara ve konferanslara ev sahipliği yapmaktadır. Üniversite kampüsünde, Vezneciler metrosu ile Laleli tramvay durağının tam ortasında yer almaktadır.

Hamamlar

Hamamlar geleneksel Türk hamamlarıdır. Eskiden çok az insanda su tesisatı vardı, bu yüzden şehir genelinde ve özellikle Sultanahmet çevresinde çok sayıda umumi hamam bulunmaktadır. Bunlar Osmanlı mimarisine sahiptir ve standart banyo ritüellerini sunar, ancak çoğu, en sefahat düşkünü Sultanların bile hayal edemeyeceği "terapi" sunan kazançlı sağlık sektörüne girmiştir.

Hürrem Sultan Hamamı, Aya Sofya Meydanı (Sultanahmet 400 m), ☎ +90 212 517 3535. Her gün 08:00-22:00. Kanuni Sultan Süleyman'ın eşi Hürrem Sultan'ın isteği üzerine, 1556 yılında Osmanlı baş mimarı Mimar Sinan tarafından yaptırılan hamam, 713 civarında terk edilen eski Zeuxippos hamamlarının üzerine inşa edilmiştir. 2011 yılında restore edilen hamam, günümüzde lüks bir spa olarak hizmet vermektedir. 60 dk 150 €.

Çemberlitaş Hamamı, Vezirhan Cd 8 (Konstantin Sütunu'nun karşısında), ☎ +90 212 522 7974, Her gün 07:30-22:30. 1584 yılında inşa edildiği düşünülen yapı, Mimar Sinan'a ait olsa da muhtemelen sadece hafif bir denetime sahipti. Şehrin Avrupa'dan gelen otoyolunun üzerindeydi ve birçok deprem ve yangına rağmen oldukça kârlıydı. 19. yüzyılın sonlarında kullanımdan kaldırıldı, ancak 21. yüzyılda turistik bir deneyim olarak yeniden canlandırıldı. Yetişkin yaklaşık 2000 TL

Cağaloğlu Hamamı, Prof Kazım İsmail Gürkan Cd 24, ☎ +90 212 522 2424, Her gün 09:00-22:00. 1741 yılında inşa edilen ve Osmanlı döneminde açılan son büyük hamam. Gösterişli mimarisi, mükemmel hizmeti ve ünlü ziyaretçilerden oluşan yıldız kadrosuyla

öne çıkıyor. Fiyatları da buna uygun ve artık sadece turistler kullanıyor. Saatte 70 €'dan başlayan fiyatlarla

Şifa Hamamı, Şifa Hamamı Sk 12, ☎ +90 212 638 3849. Her gün 09:00-23:00. 1777'de kurulan bu mekân, daha uygun fiyatlı seçeneklerden biri. Tamamen mermerden yapılmış ve armatürler orijinal olabilir. Karma bir ana bölümü ve fırçalama için ayrı bir kadın bölümü var. Bir saat 50 €.

Süleymaniye Hamamı, Mimar Sinan Cd 20, ☎ +90 212 520-3410, Her gün 10:00-21:30. Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1550 yılında Mimar Sinan tarafından Süleymaniye Camii külliyesinin doğu ucunda inşa ettirilmiştir. Padişah gibi seçkin ziyaretçiler için özel bölmeleri olsa da çoğunlukla standart bir işçi sınıfı hamamıydı. 2001 yılında restore edilmiş ve günümüzde turistik bir hamamdır. İstanbul'daki tek karma hamam olmasına rağmen, karma seanslar yalnızca çiftler ve aileler içindir. 90 dakika 75 €, sadece nakit.

Kapalıçarşı (Kapalı Çarşı). Pazartesi-Cumartesi 09:00-19:00. 4400'den fazla dükkânın bulunduğu geniş ve tarihi bir kapalı çarşı. Bunlar, ürünlerine göre düzenlenmiş; gümüşçüler bir arada, ayakkabıcılar ayrı bir sokakta toplanmış, vb. Fiyatlar diğer yerlere göre iki kat daha pahalı ve yerli halk burada alışveriş yapmıyor, ancak geniş bir ürün yelpazesine sahip, atmosferik bir yer.

Mısır Çarşısı (Mısır Çarşısı). Her gün 08:00-19:30. Kapalıçarşı'dan daha küçük olan bu çarşı, ot ve baharatlarda uzmanlaşmış.

TARİHİ, KÜLTÜREL VE DİNİ ALANLARDA ZİYARET KURALLARI

- ✓ Ziyaret edeceğiniz alanlarda asılı olan kurallara ve görevlilerin uyarılarına uyunuz.
- ✓ Ziyaret edeceğiniz lokasyonun dini ve kültürel hassasiyetlerine göre ziyaretinizi gerçekleştiriniz.
- ✓ Örneğin cami, türbe vb. Ziyaretlerinizde tesettüre uygun bir kıyafet tercih ediniz, ayakkabı ile girilemeyecek alanlara, ayakkabı ile girmeyiniz. ✓ Tarihi alanların çevresini kirletmeyiniz, ateş yakmayınız.
- ✓ Tarihi binalara ve eserlere yazı yazmayınız ve resim çizmeyiniz
- ✓ Tarihi eserlere dokunmayınız, tarihi alanlardan herhangi bir objeyi almayınız
- ✓ Fotoğraf çekilmesinin yasak olduğu yerlerde fotoğraf çekimi yapmayınız.
- ✓ Tarihi eserlere zarar vermemek için flaş kullanmadan fotoğraf çekiniz.
- ✓ Gezi sırasında toplumun hassasiyetlerini dikkate alınız, başkalarını rahatsız edici davranışlardan kaçınınız.
- ✓ Alanlarda yüksek sesle konuşmayınız, yiyecek içecek ile girmeyiniz.

DOĞAL ALANLARDA ZİYARET KURALLARI

- ✓ Alanları kirletici, floraya zarar verici ve faunayı rahatsız edici hiçbir etkinlikte bulunmayınız.
- ✓ Alanlarda ateş yakmayın, ağaç ve bitkilere zarar vermeyiniz
- ✓ Hayvanlara ve doğal ortamlara zarar veren aktivitelere katılmayınız.
- ✓ Evcil hayvanların peyzaj alanlarına zarar vermeyiniz.
- ✓ Korunan alanlar içerisinde nadir, endemik, nesli tehlikede veya tehlikeye düşebilecek doğal bitki türlerine hiçbir şekilde zarar vermeyiniz. (Toplamayınız, sökmeyiniz ve kesmeyiniz)
- ✓ Kuşlara zarar verecek faaliyetlerde bulunmayınız (bireyler rahatsız etmeyiniz, yuvalarına ve yavrularına dokunmayınız).
- ✓ Kuşların üreme dönemlerinde kuş gözlemi yapmayınız ve görüntü almayınız.
- ✓ Yaban hayvanlarını ürkütecek, rahatsız edecek davranışlarda bulunmayınız
- ✓ Yabani hayvanların yumurtalarını toplamayınız ve yuvalarını bozmayınız.
- ✓ Yaban hayatını takip ve tahrip etmeyin

TOPLU TAŞIMA ARAÇLARINDA SEYAHAT KURALLARI

- ✓ Yaşlı, çocuklu, engelli ve hamilelere her zaman binerken öncelik, seyir halinde oturacak yer ve inerken varsa yüklerine, engelli ise engel durumuna göre yardımcı olabilirsiniz.
- ✓ Her zaman ön kapıdan binip arka kapıdan inmelsiniz
- ✓ Metro, otobüs, tramvay ve benzeri duraklı araçlarda inilecek duraktan önce hazırlığımızı yapıp zamanında araçtan inmelsiniz
- ✓ Toplumun hassasiyetlerini dikkate alınız, başkalarını rahatsız edici davranışlardan, yüksek sesle ve argo konuşmaktan kaçınınız.
- ✓ Ziyaretlerinizde çevre dostu ulaşım araçlarını ile toplu taşıma araçlarını (metro, tren vb. Raylı sistem ile otobüs) tercih ederek karbon ayak izinizi azaltabilir, gelecek nesillere daha temiz bir dünya bırakabilirsiniz.
- ✓ Alternatif ulaşım seçenekleri ve seyahat kartları hakkında personelimiz 7/24 sizlere yardımcı olacaktır.
- ✓ Keyifli bir tatil, temiz ve mutlu bir gezegen için önerilerinizi ve desteklerinizi bekleriz.

İstanbul raylı sistem haritasına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.